

WYKAZ ZEBRAŃ NAUKOWYCH
KTÓRE ODBYŁY SIĘ OD ZJAZDU W SZCZAWNICY
DO KOŃCA 1963 R.

Oddział Gdański

1. 20. XI. 1963 — Mgr inż. Z. Jurowska: „Zagadnienia hydrogeologiczne związane z budową ujęcia wodnego dla Żuław”.

Oddział Górnośląski

1. 17. XII. 1963 — Doc. dr inż. Cz. Poborski: „Metan w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym”,
Mgr inż. J. Borowski i mgr inż. Z. Trela: „Warunki występowania metanu w kopalniach Jastrzębie, Moszczenica i 1 Maja, na tle budowy geologicznej”.
Dr J. Roseman: „Komunikat o występowaniu helu w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym”.

Oddział Krakowski

1. 18. XI. 1963 — Dr inż. R. Unrug: „Geologia i surowce mineralne Ghany”.
2. 25. XI. 1963 — Dr A. Radomski: „Spostrzeżenia nad niektórymi seriami fliuszowymi Jugosławii”.
3. 2. XII. 1963 — Doc. dr J. Małecki: „Wykształcenie jury okolic Barcina koło Inowrocławia”.
4. 9. XII. 1963 — Dr J. Tomaszewski: „Wgłębna budowa geologiczna okolic Lubina (Dolny Śląsk)”.

Oddział Świętokrzyski

1. 18. XII. 1963 — Mgr Z. Kowalczewski: „Historia poglądów na tektonikę antyklinorium świętokrzyskiego”.

Oddział Warszawski

1. 6. XI. 1963 — Doc. dr J. Znosko. „Poglądy na przebieg Kaledonidów w Europie”.
2. 20. XI. 1963 — Doc. dr S. Siedlecki: „Nowe dane z geologii regionu śląsko-krakowskiego”.
3. 11. XII. 1963 — Prof. W. S. Sobolew (ZSRR): „Fizyko-chemiczne warunki tworzenia się minerałów w skorupie ziemskiej i w płaszczu” (w jęz. rosyjskim).

Oddział Wrocławski

1. 7. XI. 1963 — Prof. dr J. Oberc: „Główna dyslokacja Sudetów”.
2. 14. XI. 1963 — Dr K. Bojkowski: „Karbon nadbużański w świetle badań makrofaunistycznych”.

3. 21. XI. 1963 — Mgr inż. L. Cimaszewski: „Warunki występowania ropy i gazu na monoklinie przedsudeckiej”.
4. 28. XI. 1963 — Doc. mgr inż. Zb. Obuchowicz: „Zarys budowy geologicznej zapadliska przedkarpackiego”.
5. 12. XII. 1963 — Mgr H. Sadkiewicz: „Poszukiwania uranu w Jugosławii”.
6. 19. XII. 1963 — Dr K. Dziedzic: „Spostrzeżenia nad orientacją otoczków w osadach”.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO W 1964 R.

Stosownie do uchwały Zarządu Głównego z dnia 18. I. 1965 r. sprawozdanie poniższe obejmuje okres roku kalendarzowego 1964.

A. SPRAWY ORGANIZACYJNE

Okres sprawozdawczy charakteryzował dalszy rozwój Towarzystwa wyrażający się wzrostem liczby członków oraz intensyfikacją działalności naukowej i organizacyjnej. Zarząd Główny odbył w okresie sprawozdawczym 2 posiedzenia plenarne i 4 posiedzenia Prezydium. Głównym kierunkiem prac Zarządu była realizacja postanowień nowego statutu Towarzystwa. Liczba członków wzrastała nadal i w połowie roku 1964 przekroczyła 1000 osób. Na wniosek przewodniczącego Towarzystwa Zarząd przyznał okolicznościowe premie książkowe dla 999, 1000 i 1001 członka. Na dzień 31. XII. 1964 r. stan liczbowy Towarzystwa wynosił 1079 członków, w tym 1047 zwyczajnych, 17 nadzwyczajnych i 15 honorowych. W okresie sprawozdawczym przyjęto 123 nowych członków, skreślono 26, zmarło 3. Walny Zjazd Delegatów nadał godność członka honorowego Towarzystwa prof. Ludwikowi Sawickiemu i prof. drowi Henrykowi Teisseyrowi w uznaniu zasług dla rozwoju oddziałów Towarzystwa w Warszawie i Wrocławiu oraz za działalność naukową. Ciężką stratą dla Towarzystwa była tragiczna śmierć doc. dra inż. Czesława P o b o r s k i e g o (Gliwice 19. III. 1964) zasłużonego organizatora i pierwszego przewodniczącego Oddziału Górno-Sląskiego PTGeol., oraz zgon inż. Konrada W i t t a (21. IX. 1964 r.) i prof. dra Feliksa R u t k o w s k i e g o (Warszawa, 2. XI. 1964 r.).

Uchwałą z dnia 24. II. 1964 r. Zarząd Główny zatwierdził regulamin Nagrody Naukowej im. Ludwika Zejsznera oraz powołał Komisję nagród na okres 2 lat. W 1964 r. w drodze wyjątku będą przyznane nagrody za lata 1962 i 1963. Tekst regulaminu oraz skład Komisji zostały opublikowane w Roczniku PTGeol., tom 34, z. 4.

Zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego Komisja na posiedzeniu w dniu 15 maja 1964 r. pod przewodnictwem prof. dra M. Książkiewicza wytypowała następujące prace do nagrody: za r. 1962 pracę pt.: „Rozwój podziemnych form krasowych w południowej części Wyżyny Krakowskiej”, dr R. Gradzińskiego i za rok 1963 ex aequo: prace pt.: „Ordowik i sylur w podłożu zapadliska przedkarpackiego”, dra H. Tomczyka i „Warstwy istebniańskie. Studium sedymentacyjne”, dr inż. R. Unruga. Zarząd Główny na posiedzeniu w dniu 6. IX. 1964 r. w Katowicach zaakceptował powyższą propozycję i przyznał wszystkim trzem wyróżnionym nagrody po 3000 zł.

Z inicjatywy miejscowych członków powstało w Lublinie nowe Koło Towarzystwa zatwierdzone uchwałą Zarządu Głównego z dnia 24. II. 64 r.

Zgodnie z życzeniem Koła opiekę nad nim sprawował będzie Zarząd Główny.

PTG poświęciło z. 1—2 tomu 34 Rocznika uczczeniu 20-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Tom ten zawiera obszerny artykuł przewodniczącego Towarzystwa, prof. dr H. Świdzińskiego, omawiający dorobek organizacyjny i naukowy Towarzystwa, ze szczególnym uwzględnieniem ostatniego dwudziestolecia. Również 37 Zjazd Naukowy Towarzystwa na Górnym Śląsku miał za cel przedstawienie dorobku geologii w regionie Górnośląskim w dwudziestoleciu PRL. Podczas zjazdu ogłoszono o przyznaniu pierwszych nagród naukowych im. L. Zejsznera za lata 1962 i 1963. W związku z 20-leciem PRL wielu członków Towarzystwa otrzymało wysokie odznaczenia państwowe.

Z końcem 1964 r. przystąpiono do prac nad zorganizowaniem Sekcji Sedymentologicznej PTGeol. Nowy statut PTGeol. ukazał się drukiem w z. 4 tomu 34 Rocznika PTGeol. za rok 1964.

W roku sprawozdawczym Zarząd wydał 2 komunikaty informacyjne dla członków.

Na wniosek prof. Józefa Wojnara, dyrektora Instytutu Naftowego PTGeol. podjęło inicjatywę w sprawie budowy trwałego grobowca prof. dra Konstantego Tołwińskiego, członka honorowego Towarzystwa, zmarłego w 1961 r.

Działalność oddziałów i kół

Oddział Gdański

Zatwierdzony uchwałą Walnego Zjazdu Delegatów w Szczawnicy w 1963 r. rozwijał się pomyślnie. Ilość członków wzrosła do 83. W r. 1964 odbyło się 9 posiedzeń naukowych oraz jedna wycieczka. Oddział interesował się żywo sprawą organizacji Sekcji Sedymentologicznej.

Oddział Górnośląski

W związku ze śmiercią doc. dra inż. Czesława Poborskiego nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Oddziału. Przewodniczącym został dr inż. Z. Dembowski, wiceprzewodniczącym dr inż. E. Konstantynowicz, sekretarzem mgr inż. J. Solski. W Oddziale odbyły się 4 posiedzenia naukowe z 7 referatami. Ilość członków Oddziału wynosi 117. Oddział Górnośląski włożył wiele pracy w zorganizowanie Zjazdu Naukowego i Sympozjum poświęconego stratygrafii karbonu.

Oddział Kielecki

W Oddziale odbyło się 5 posiedzeń naukowych i 1 wycieczka. Oddział był współorganizatorem wraz ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych NOT i Miastoprojektem Kielce konferencji naukowo-technicznej, poświęconej problemom wodnym województwa Kieleckiego. Członkowie Oddziału wygłosili na tej Konferencji 3 referaty, opublikowane w biuletynie informacyjnym. Oddział zajmował się też sprawą ochrony zabytków geologicznych na terenie Kielc. Oddział liczy 48 członków.

Oddział Krakowski

W związku z dłuższymi wyjazdami zagranicznymi przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Zarządu Oddziału, funkcję p. o. przewodniczącego

objął z dniem 29. IX. 1964 r. mgr inż. A. Kisłowski. W Oddziale odbyło się 26 posiedzeń naukowych oraz 4 wycieczki. Liczba członków Oddziału wynosi 280.

Oddział Warszawski

W Oddziale Warszawskim odbyło się 12 posiedzeń naukowych z 13 referatami oraz wieczór poświęcony pamięci prof. Zbigniewa Sujkowskiego. Oddział był współorganizatorem Kolokwium Jurajskiego. Liczba członków wynosi 299.

Oddział Wrocławski

W Oddziale odbyło się 16 posiedzeń naukowych, cieszących się dobrą frekwencją (przeciętna 36 osób). Oddział przygotowuje na rok 1965 sesję naukową i wystawę geologiczną w związku z obchodami 20-lecia Ziemi Zachodnich, współpracując w tej akcji z szeregiem instytucji. Oddział liczy 115 członków.

Oddział Ziemi Rzeszowskiej

W Oddziale odbyło się 5 posiedzeń naukowych; zasługuje na podkreślenie szeroka tematyka odczytów, dotyczących problematyki geologicznej złóż ropy i gazu w różnych krajach Europy. Oddział liczy 45 członków.

Koło Lubelskie

Nowo powstałe Koło Lubelskie pracowało aktywnie, zwiększając w ciągu roku 1964 znacznie liczbę członków i prowadząc żywą działalność naukową. Przewodniczącym Zarządu Koła jest prof. dr A. Malicki, sekretarzem mgr J. St. Popiel. Koło zorganizowało 7 posiedzeń naukowych, liczba członków wynosi 38.

Koło Szczecińskie

W roku sprawozdawczym nastąpiła zmiana Zarządu Koła; przewodniczącym Zarządu został dr K. Schoneich, sekretarzem mgr S. Zdana. Koło zorganizowało 4 posiedzenia naukowe oraz konferencję poświęconą zaopatrzeniu Szczecina w wodę. Koło liczy 22 członków.

B. SPRAWY FINANSOWE

W roku sprawozdawczym dotacja PAN dla Towarzystwa wyniosła 384 tys. złotych, z tego na działalność wydawniczą 353 tys. zł, na działalność pozawydawniczą 31 tys. zł. Jednakowoż dzięki zwiększeniu ilości członków i osiągnięciu lepszej regularności w opłacaniu składek członkowskich budżet Towarzystwa uległ zrównoważeniu, przy utrzymaniu wprowadzonej w latach poprzednich zasady oszczędnej gospodarki i samowystarczalności finansowej zjazdów. Niemniej, w obecnych warunkach finansowych Towarzystwa rozwinięcie szerszej i bardziej urozmaiconej działalności napotyka trudności wywołane brakiem środków finansowych.

C. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Doroczny Zjazd naukowy Towarzystwa odbył się na Górnym Śląsku w dniach 6—9 września 1964 r. i poświęcony był osiągnięciom geologii w tym najważniejszym regionie przemysłowym kraju w dwudziestolecie PRL. Tematyka naukowa Zjazdu była bardzo bogata, czego wyrazem była duża ilość referatów, wygłoszonych w 4 sekcjach i żywe dyskusje.

Miarą zainteresowania, jakie wzbudził Zjazd, był udział 220 uczestników krajowych, 51 gości zagranicznych oraz 112 członków Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa NOT z terenu Górnego Śląska, którzy nie korzystali z noclegów i wyżywienia na Zjeździe, lecz brali udział w posiedzeniach naukowych i wycieczkach. Dzięki ofiarnej pracy Komitetu Organizacyjnego pod przewodnictwem dra inż. Z. D e m b o w s k i e g o Zjazd był bardzo udany zarówno ze względu na tematykę naukową jak i sprawną organizację. Podkreślić należy zwłaszcza pozytywną ocenę zjazdu przez gości zagranicznych, znalazło to wyraz w podziękowaniach nadesłanych po zjeździe pod adresem Zarządu Głównego. Komitet Organizacyjny korzystał w swych pracach z daleko idącej pomocy ze strony Ministerstwa Górnictwa i Energetyki, Min. Przemysłu Ciężkiego, Centralnego Urzędu Geologii, Instytutu Geologicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa, które własnym nakładem wydało obszerne materiały zjazdowe.

Jako konferencja pozjazdowa odbyło się dnia 10. IX. 1964 r. w Sosnowcu Sympozjum poświęcone zagadnieniom stratygrafii karbonu, z udziałem 64 osób, w tym 20 z zagranicy.

Polskie Towarzystwo Geologiczne zorganizowało wspólnie z Instytutem Geologicznym i Katedrą Geologii Dynamicznej Uniw. Warszawskiego Kolokwium Jurajskie, które odbyło się w Warszawie w dniach 9—10. VI. 1964. Kolokwium poświęcone było przedyskutowaniu zagadnień podziału stratygraficznego jury w nawiązaniu do uchwał Międzynarodowego Kolokwium poświęconego stratygrafii jury, które odbyło się w Luxemburgu w r. 1962. Uchwały Kolokwium i sprawozdanie z przebiegu obrad ukazało się w Przeglądzie Geologicznym, nr 9/1964. Wydania materiałów naukowych Kolokwium podjął się Instytut Geologiczny.

Posiedzenia naukowe odbywały się — z wyjątkiem okresu letniego — regularnie we wszystkich Oddziałach i Kołach Towarzystwa. Ogółem odbyło się w okresie sprawozdawczym 89 posiedzeń naukowych przy przeciętnej frekwencji około 35 osób. Ponadto odbyły się 2 regionalne konferencje poświęcone zagadnieniom zaopatrzenia w wodę, zorganizowane przez Oddział Kielecki i Koło Szczecińskie.

AKCJA POPULARYZACYJNA

W akcji popularyzacyjnej Oddziały Towarzystwa zorganizowały szereg wycieczek, w dużej części do zakładów górniczych dla zapoznania się członków Towarzystwa, nie stykających się w swej pracy zawodowej z problematyką geologii przemysłowej, z głównymi zagadnieniami z tego zakresu. Ogółem odbyło się 6 wycieczek.

W dalszym ciągu prowadzone było bezpłatne rozdawnictwo wydawnictw z zakresu nauk o ziemi, wycofanych z obrotu księgarskiego i przekazanych Towarzystwu przez Składnicę Księgarską. W okresie sprawozdawczym przekazano członkom 4098 tomów różnych wydawnictw, a nasilenie tej akcji wzrosło znacznie w porównaniu z rokiem poprzednim.

BIBLIOTEKA

Biblioteka Towarzystwa rozwijała się w okresie sprawozdawczym pomyślnie. Zakończono prace nad inwentaryzacją księgozbioru według nowych zasad. Wartość księgozbioru według stanu na dzień 31. XII. 1964 r.

wyniosła 533 252,72 zł. Stan księgozbioru na dzień 31. XII. 1964 r. wynosił: czasopisma: 8 377 tomów, przybyło w okresie sprawozdawczym 469 tomów; wydawnictwa zwarte: 3 740 egz. przybyło 241 egzemplarzy. Zakupiono czasopism i książek za sumę 6 729,23 zł, oprawiono 107 tomów kosztem 5 572,00 zł. Wymiana prowadzona była z 16 instytucjami w kraju (przybyła w okresie sprawozdawczym 1) i 381 instytucjami zagranicznymi (przybyło 3). Wysłano na wymianę 860 zeszytów Rocznika PTG, otrzymano z wymiany 1 802 zeszyty czasopism i 99 egz. wydawnictw zwartych. Wypożyczono 1 317 tomów, z biblioteki korzystało 676 osób.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W roku 1964 ukazał się cały tom 34 Rocznika PTG (zeszyty 1—2, 3 i 4) o łącznej objętości 59 arkuszy wydawniczych. Złożono do realizacji w PWN materiały do tomu 35 za rok 1965.

Rozpoczęto prace redakcyjne nad tomem świętokrzyskim Regionalnej Geologii Polski.

WSPÓLPRACA Z INSTYTUCJAMI NAUKOWYMI I WYDAWNICZYMI KRAJU

W okresie sprawozdawczym zakres współpracy Towarzystwa z krajowymi instytucjami naukowymi i wydawniczymi znacznie się rozszerzył. Współpracowano przy organizacji Zjazdu naukowego z Instytutem Geologicznym, resortowymi służbami geologicznymi Ministerstwa Górnictwa i Energetyki oraz Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego, z geologami Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Zjednoczenia Przedsiębiorstw Geologicznych oraz ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Górnictwa NOT; przy organizacji Kolokwium Jurajskiego — z Instytutem Geologicznym i Wydziałem Geologii Uniwersytetu Warszawskiego; przy organizacji konferencji na temat problemów wodnych województwa kieleckiego ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych NOT i Miastoprojektem Kielce; we wstępnych pracach nad organizacją Sekcji Sedymentologicznej udział wzięli przedstawiciele Instytutu Geologicznego, Instytutu Morskiego PAN, Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego, Politechniki Gdańskiej, AGH, Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Warszawskiego. Przegląd Geologiczny jak zawsze udzielał miejsca dla bieżących informacji o życiu Towarzystwa. Przewodniczący Zarządu Głównego brał udział w VIII ogólnopolskim zjeździe Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

W roku sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Geologiczne było gospodarzem IV-tej Konferencji prezesów Towarzystw Geologicznych krajów socjalistycznych, która odbyła się w dniu 10. 9. 1964 r. w Sosnowcu. (Sprawozdanie z Konferencji zamieszczone jest osobno). Ponadto w zesz. 4 tomu 34 Rocznika PTG ukazał się artykuł Prezesa PTG, Prof. dr H. Swiżdzińskiego pt.: „Z życia towarzystw geologicznych obozu socjalistycznego”, omawiający dotychczasowe konferencje i działalność bratnich towarzystw. Liczny udział gości zagranicznych w zjeździe naukowym Towarzystwa i wzrastająca wymiana wydawnictw pozwalają ocenić i tę dziedzinę prac Towarzystwa, jako rozwijającą się pomyślnie.

R. Unrug